

**Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге
Башкарма комитеты
карары**

**№5720
05.09.2024**

Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлегендә гражданнар оборонасын оештыру һәм алып бару турында нигезләмәне раслау хакында

«Гражданнар оборонасы турында» 1998 елның 12 февралендәге 28-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «Россия Федерациясендә гражданнар оборонасы турында нигезләмәне раслау хакында» 2007 елның 26 ноябрэндәге 804 номерлы Карары, Татарстан Республикасы Президентының «Татарстан Республикасында гражданнар оборонасын оештыру һәм алып бару турында нигезләмәне раслау хакында» 2008 елның 22 ноябрэндәге ПУ-598 номерлы Указы, шәһәр Уставының 42 статьясы нигезендә

КАРАР БИРӘМ:

1. Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлегендә гражданнар оборонасын оештыру һәм алып бару турында нигезләмәне кушымтада каралганча расларга.

2. Башкарма комитет Карарлары үз көчен югалткан дип танырга:

1) 2020 елның 10 апрелендә Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында <http://pravo.tatarstan.ru> урнаштырылган, 2020 елның 10 апрелендә «Челнинские известия» газетасының 27 санында бастырып чыгарылган «Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлегендә гражданнар оборонасын оештыру һәм алып бару турында нигезләмәне раслау хакында» 2020 елның 7 апрелендәге 1728 номерлы;

2) 2020 елның 18 ноябрэндә «Челнинские известия» газетасының 85 санында бастырып чыгарылган «Башкарма комитетның 2020 елның 7 апрелендәге 1728 номерлы карары белән расланган Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлегендә гражданнар оборонасын оештыру һәм алып бару турында нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында» 2020 елның 13 ноябрэндәге 5996 номерлы.

3. Башкарма комитетның эш кәгазьләрен алып бару идарәсенә әлеге карарны рәсми бастырып чыгаруны һәм аны «Интернет» челтәрендә Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>), Яр Чаллы шәһәренен рәсми сайтында урнаштыруны тәмин итәргә.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз җаваплылыгымда калдырам.

Башкарма комитет
Житәкчесе

Ф.Ш. Салахов

Башкарма комитетның
2024 елның 5 сентябрдәгә
5720 номерлы карарына
кушымта

Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлегендә
гражданнар оборонасын оештыру һәм алып бару турында
нигезләмә

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1. Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлегендә гражданнар оборонасын оештыру һәм алып бару турында нигезләмә «Гражданнар оборонасы турында» 1998 елның 12 февралендәгә 28-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Хөкүмәтенң «Россия Федерациясендә гражданнар оборонасы турында нигезләмәне раслау хакында» 2007 елның 26 ноябрдәгә 804 номерлы карары, Россия Федерациясе Гражданнар оборонасы эшләре, гадәттән тыш хәлләр һәм табигый бәла-казалар нәтижәләрен бетерү министрлыгының «Муниципаль берәмлекләрдә һәм оешмаларда гражданнар оборонасын оештыру һәм алып бару турында нигезләмәне раслау хакында» 2008 елның 14 ноябрдәгә 687 номерлы Боерыгы, Татарстан Республикасы Президентының «Татарстан Республикасында гражданнар оборонасын оештыру һәм алып бару турында нигезләмәне раслау хакында» 2008 елның 22 ноябрдәгә ПУ-598 номерлы Указы нигезендә эшләнә һәм гражданнар оборонасын алып баруга эзерлекнең һәм алып баруның төп юнәлешләрен, шулай ук Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлегендә (алга таба – Яр Чаллы шәһәре) гражданнар оборонасы буенча төп чараларны билгели.

2. Яр Чаллы шәһәре территориясендә гражданнар оборонасы белән җитәкчелек итү Башкарма комитет Җитәкчесенә (алга таба – Гражданнар оборонасы Җитәкчесе) йөкләнә.

Гражданнар оборонасын оештыру һәм алып бару максатында гражданнар оборонасы Җитәкчесе боерыклар чыгара. Гражданнар оборонасы Җитәкчесенң гражданнар оборонасы өлкәсендә үз компетенциясе чикләрендә чыгарылган боерыклары Яр Чаллы шәһәренң барлык вазыйфай затлары һәм гражданнары тарафыннан үтәлергә тиеш.

3. Гражданнар оборонасы Җитәкчесе гражданнар оборонасы өлкәсендәгә бурычларны хәл итү максатларында гражданнар оборонасы көчләре, чаралары, объектлары, матди-техник, азык-төлек, медицина һәм башка чаралар запаслары булдыра һәм тупшый, гражданнар оборонасы чараларын планлаштыра һәм гамәлгә ашыра.

4. Яр Чаллы шәһәре Башкарма комитетының (алга таба – Башкарма комитет) Яр Чаллы шәһәре территориясендә гражданнар оборонасы өлкәсендәгә бурычларны хәл итүгә вәкаләтле структур бүлекчәсе булып Башкарма комитетның гражданнар оборонасы һәм халыкны саклау бүлекчәсе тора.

2 бүлек. Гражданнар оборонасын алып баруга эзерлек һәм алып бару

5. Гражданнар оборонасын алып баруга эзерлек хәрби конфликтларда яки әлегә конфликтлар нәтижәсендә килеп чыга торган куркынычлардан, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыкканда Яр Чаллы шәһәре халкын, матди һәм мәдәни кыйммәтләрен саклауга эзерлек чараларын алдан ук

үтәүдән гыйбарәт һәм Яр Чаллы шәһәрендә гражданнар оборонасы, гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү, янғын куркынычсызлыгын һәм су объектларында куркынычсызлыкны тәмин итү мәсьәләләре буенча төп чараларны күздә тоткан еллык план (алга таба – төп чаралар планы) нигезендә гамәлгә ашырыла.

6. Гражданнар оборонасын алып бару Яр Чаллы шәһәренең гражданнар оборонасы һәм халыкны саклау планы нигезендә гамәлгә ашырыла, анда сугыш вакытында гражданнар оборонасы һәм табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне бетерү буенча чаралар күләме, аларны оештыру, тәмин итү тәртибе, үтәү ысуллары һәм сроклары билгеләнгән.

7. Еллык төп чаралар планы Башкарма комитет тарафыннан эшләнә һәм гражданнар оборонасы бурычларын һәм Татарстан Республикасында гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча бурычларны хәл итәргә вәкаләтле орган – Гражданнар оборонасы эшләре, гадәттән тыш хәлләр һәм табигый бәла-казалар нәтижеләрен бетерү министрлыгының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсе белән килештерелә.

8. Гражданнар оборонасын алып баруға эзерлек һәм алып бару буенча төп чараларны планлаштыру, хәрби конфликтларда яки элегә конфликтлар нәтижәсендә, шулай ук булуы ихтимал террорчылык актлары һәм, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр нәтижәсендә, Яр Чаллы шәһәре территориясендә килеп чыгарга мөмкин булган хәлләрне һәрьяклап бәяләүне исәпкә алып башкарыла.

9. Башкарма комитет карары нигезендә, оештыру һәм эшчәнлек тәртибе аларны булдырган орган тарафыннан коткару хезмәтләре турында тиешле нигезләмәләрдә билгеләнә торган коткару хезмәтләре (гражданнар оборонасы хезмәтләре): медицина, инженерлык, коммуналь-техник, янғынга каршы, жәмәгать тәртибен саклау, хәбәр итү һәм элемент, мәдәни кыйммәтләрен саклау, автотранспорт, сәүдә һәм туклану һәм башкалар булдырыла.

Яр Чаллы шәһәренең коткару хезмәте составына гражданнар оборонасы буенча чаралар үткәру, авария-коткару формираниеләренең эш итүләрен һәрьяклап тәмин итү һәм хәрби конфликтлар вакытында яисә элегә конфликтлар нәтижәсендә, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр нәтижеләрен бетергәндә башка кичектергесез эшләр башкару өчен билгеләнгән идарә органнары, гражданнар оборонасы көчләре һәм чаралары керә.

Коткару хезмәтләренең төре һәм саны гражданнар оборонасы планы һәм халыкны саклау планы нигезендә башкарыла торган бурычларның күләмен һәм характерын исәпләү нигезендә билгеләнә.

Яр Чаллы шәһәренең коткару хезмәте турында нигезләмә тиешле коткару хезмәте житәкчесе тарафыннан эшләнә, Россия ГТХМ Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсе (Татарстан Республикасы ГТХМ Яр Чаллы шәһәре буенча идарәсе, Башкарма комитетының гражданнар оборонасы һәм халыкны саклау бүлекчесе) белән килештерелә һәм гражданнар оборонасы Житәкчесе тарафыннан раслана.

Яр Чаллы шәһәрендә гражданнар оборонасы көчләрен һәм чараларын булдыруға һәм аларның эзерлеген тәмин итүгә методик житәкчелек, шулай ук элегә өлкәдә контроль Татарстан Республикасы ГТХМ Яр Чаллы шәһәре буенча идарәсе һәм Башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла.

10. Эвакуация чараларын планлаштыру, эзерләү һәм үткәру өчен алдан ук, тыныч вакытта, шәһәрнең эвакуация комиссиясе төзелә. Эвакуация комиссиясе Башкарма комитет Житәкчесе урынбасарларының берсе тарафыннан житәкчелек ителә. Эвакуация комиссиясе эшчәнлегә Башкарма комитет тарафыннан расланган эвакуация комиссиясе турында нигезләмә белән регламентлаштырыла.

11. Тыныч вакытта, коткару хезмәтләренең көчләре табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча чараларда катнашу өчен жәлеп ителергә мөмкин.

Тыныч вакытта, гадәттән тыш хәлләр нәтижәләрен бетерү өчен, коткару хезмәтләре көчләрен һәм чараларын жәлеп итү турында карарны гражданның оборонасы Житәкчесе кабул итә.

12. Гражданның оборонасы буенча чараларны оештыруны һәм планлы рәвештә гамәлгә ашыруны тәмин итү, шул исәптән тыныч вакытта һәм сугыш вакытында фаразлана торган һәм барлыкка килгән куркынычлар турында халыкка үз вакытында хәбәр итү максатында, Яр Чаллы шәһәре территориясендә гражданның оборонасы өлкәсендә мәгълүмат (алга таба – мәгълүмат) жыю һәм алмашу оештырыла.

13. Мәгълүмат жыю һәм алмашу Башкарма комитет, шулай ук билгеләнгән тәртиптә гражданның оборонасы категорияләренә кертелгән һәм куркынычлылык буенча I һәм II класслы куркыныч житештерү объектларын, аеруча радиацион куркыныч һәм атом-төш куркыныч производстволарны һәм объектларны һәм югары куркынычлылык дәрәжәсендәге гидротехник корымаларны эксплуатацияләүче оешмалар, шулай ук билгеләнгән тәртиптә гражданның оборонасы категорияләренә кертелгән оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Башкарма комитет мәгълүматны Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетына, оешмалар – Башкарма комитетка тапшыра.

3 бүлек. Гражданның оборонасы буенча чаралар

14. Гражданның оборонасы буенча чаралар Яр Чаллы шәһәрендә гражданның оборонасын алып баруга эзерлек һәм алып бару кысаларында оештырыла.

15. Гражданның оборонасы өлкәсендәге бурычларны хәл итү максатында, Башкарма комитет түбәндәге төп чараларны планлаштыра һәм гамәлгә ашыра:

1) халыкны гражданның оборонасы өлкәсендә эзерләү буенча (Татарстан Республикасы ГТХМ Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге буенча идарәсе ярдәме белән Башкарма комитетка йөкләнгән (киләшү буенча):

- шәһәр халкын хәрби конфликтларда яки әлеге конфликтлар нәтижәсендә килеп чыга торган куркынычлардан, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыкканда саклану ысулларына эзерләү һәм оештыру;

- шәһәр формироваиеләренең һәм хезмәтләренең шәхси составын эзерләү;

- гражданның оборонасы буенча өйрәнүләр һәм тренировкалар үткөрү;

- шәһәр территориясендә урнашкан оешмалар формироваиеләренең һәм хезмәтләренең шәхси составын, хезмәткәрләрен эзерләүне оештыру-методик житекчелек итү һәм контрольдә тоту;

- гражданның оборонасы буенча уку-консультация пунктларын булдыру, жиһазландыру һәм аларның эшчәнлеген оештыру;

- гражданның оборонасы өлкәсендә белемнәрне пропагандалау;

2) хәрби конфликтларда яки әлеге конфликтлар нәтижәсендә килеп чыга торган куркынычлар турында, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыкканда халыкка хәбәр итү буенча (Татарстан Республикасы ГТХМ Яр Чаллы шәһәре буенча идарәсенең оештыру-методик ярдәме белән элемент һәм хәбәр итү буенча коткару хезмәтенә йөкләнгән):

- халыкка хәбәр итү буенча локаль системалар булдыру, реконструкцияләү һәм файдалануга даими эзерлек хәлендә тоту;

- кешеләр күпләп жыела торган урыннарда халыкка хәбәр итү һәм мәгълүмат биру буенча махсулаштырылган техник чаралар урнаштыру;

- бердәм электр элементәсе челтәре, радио-, чыбыклы һәм телевизион тапшырулар чараларыннан һәм мәгълүмат тапшыруның башка техник чараларыннан комплекслы файдалану;

- гражданнар оборонасы өлкәсендә мәгълүмат жыю һәм алмашу;

3) халыкны, матди һәм мәдәни кыйммәтләрне куркынычсыз районнарға эвакуацияләү буенча (Башкарма комитетка йөкләнгән):

- халыкны, материал һәм мәдәни кыйммәтләрне куркыныч янау ихтималы булган зоналардан куркынычсыз районнарға эвакуацияләү буенча чараларны планлаштыру, эзерләү һәм үткәрүне оештыру, шулай ук сугыш вакытында үз эшчәнлеген дәвам итүче оешма хезмәткәрләрен һәм куркыныч янау ихтималы булган зоналарда гражданнар оборонасы буенча чараларны үтәүне тәмин итүче оешма хезмәткәрләрен таратып урнаштыруны оештыру;

- эвакуацияләнергә тиешле халыкны, матди һәм мәдәни кыйммәтләрне урнаштыру өчен куркынычсыз районнар эзерләү;

- эвакуация органнары булдыру һәм эшчәнлеген оештыру, шулай ук аларның шәхси составын эзерләү;

4) халыкка индивидуаль һәм коллектив саклау чаралары бирү буенча (коммуналь-техник коткару хезмәтенә йөкләнгән):

- гражданнар оборонасының саклагыч корылмаларын һәм аларның техник системаларын төзү, саклау, билгеләнеше буенча файдалануга даими эзерлек хәлендә тоту һәм техник хезмәт күрсәтү;

- тыныч вакытта, гражданнар оборонасын алып баруга эзерләгәндә һәм сугыш вакытында аны алып бару барышында, жир асты киңлегенә тирәндә урнашкан бүлмәләрен һәм башка корылмаларын халыкны качырып торуга өчен җайлаштыру;

- тыныч вакытта гражданнар оборонасының тиз төзелә торган, гадиләштерелгән эчке жиһазлары булган саклау корылмаларын һәм гади типтагы ышыклану урыннарын эзерләү һәм гражданнар оборонасын алып баруга эзерләгәндә һәм сугыш вакытында аны алып бару барышында төзү;

- гражданнар оборонасының саклау корылмаларында, жир асты киңлегенә тирәндә урнашкан бүлмәләрендә һәм башка корылмаларында халыкны качырып торуга тәмин итү;

- индивидуаль саклау чараларын туплау, саклау, яңарту һәм билгеләнеше буенча файдалану;

- билгеләнгән срокларда халыкка индивидуаль саклану чараларын бирүне һәм коллектив саклау чараларын бирүне тәмин итү;

5) яктылык маскировкасы һәм аның башка төрләре буенча (энергия белән тәмин итү буенча коткару хезмәтенә йөкләнгән):

- маскировкаланарга тиешле объектлар исемлеген билгеләү;

- шәһәр территориясен комплекслы маскировкалауны гамәлгә ашыру планын эшләү;

- билгеләнгән тәртиптә гражданнар оборонасы категорияләренә кертелгән оешмалар тарафыннан яктылык маскировкасы һәм маскировкалауның башка төрләре буенча чаралар үткәрү өчен кирәкле матди-техник чаралар запасларын булдыру һәм билгеләнеше буенча файдалануга даими эзерлек хәлендә тоту;

- билгеләнгән тәртиптә гражданнар оборонасы категорияләренә кертелгән оешмалар тарафыннан демаскировкалау билгеләрен киметү буенча инженерлык-техник чаралар үткәрү;

6) хәрби конфликтларда яки элеге конфликтлар нәтижәсендә халык өчен куркынычлар барлыкка килгән очракта, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдә авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләр үткәрү буенча (Яр Чаллы шәһәренә оешмалар җитәкчеләренә (гражданнар

оборонасы Житәкчесенә) йөкләнгән, үтәләшнә тәмин итү Башкарма комитетка йөкләнгән):

- авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләр үткәрү өчен кирәкле гражданнар оборонасы көчләрен һәм чараларын булдыру, жиһазландыру һәм эзерләү, шулай ук аларның гамәлләрен планлаштыру;

- авария-коткару эшләрен һәрьяклап тәмин итү өчен матди-техник, азык-төлек, медицина һәм башка чаралар запасларын булдыру һәм билгеләнеше буенча файдалануга даими эзерлек хәлендә тоту;

7) хәрби конфликтларда яки әлегә конфликтлар нәтижәсендә, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдә зыян күргән халык яшәешен беренче чиратта тәмин итү, (түбәндәге коткару хезмәтләренә йөкләнгән: коммуналь-техник, сәүдә һәм туклану, медицина, инженерлык):

- халык яшәешен беренче чиратта тәмин итүнең төп төрләрен планлаштыру һәм оештыру;

- матди-техник, азык-төлек, медицина һәм башка чаралар запасларын булдыру һәм билгеләнеше буенча файдалануга даими эзерлектә тоту;

- халыкны азык-төлек һәм азык-төлек булмаган товарлар белән нормалаштырылган тәмин итү;

- халыкка коммуналь-көнкүреш хезмәтләре күрсәтү;

- зыян күргән халык арасында санитария-гигиена һәм эпидемиягә каршы чаралар үткәрү;

- зыян күрүчеләрне дөвалау учреждениеләренә эвакуацияләүне гамәлгә ашыру;

- тораксыз калган халык санын билгеләү;

- сакланып калган торак фондын инвентаризацияләү һәм зыян күргән торак фондының торышын бәяләү, аны зыян күргән халыкны урнаштыру өчен файдалану мөмкинлеген билгеләү, тораксыз калган кешеләрне ял йортларында, пансионатларда һәм башка сәламәтләндерү учреждениеләрендә, вакытлыча торакларда (жыелма йортларда, палаткаларда, землянкаларда һ. б.) урнаштыру, шулай ук халыкны сакланып калган торак фонды майданына урнаштыруны гамәлгә ашыру;

- халыкка мәгълүмати-психологик ярдәм күрсәтү;

8) хәрби конфликтларда яки әлегә конфликтлар нәтижәсендә барлыкка килгән янгыннарға каршы көрәш буенча (гамәлдәге законнар белән билгеләнгән вәкаләтләр кысаларында ТР буенча РФ ГТХМ Баш идарәсе Күзәтчелек эшчәнлегә идарәсенә «Яр Чаллы шәһәре» муниципаль берәмлегә буенча күзәтчелек эшчәнлегә бүлегенә һәм ТР буенча Россия ГТХМ ДУ Дәүләт янгынга каршы хезмәте федераль янгынга каршы хезмәтнең 15 нче янгын-коткару отрядына йөкләнгән (киләшү буенча):

- янгынга каршы кирәкле көчләр булдыру, аларны матди-техник чаралар белән жиһазландыру һәм гражданнар оборонасы өлкәсендә эзерләү;

- сугыш вакытында авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләр үткәрү районнарында янгыннарны сүндерү;

- сугыш вакытында, билгеләнгән тәртиптә гражданнар оборонасы категорияләренә кертелгән объектларда янгыннарны сүндерү;

9) радиоактив, химик, биологик яки башка зарарлануга дучар булган районнарны ачыклау һәм билгеләү буенча (Татарстан Республикасы Экология һәм табигать ресурслары министрлыгы Кама буе территориаль идарәсе ярдәме белән Башкарма комитетка йөкләнгән (киләшү буенча):

- гражданнар оборонасын күзәтү һәм лаборатор контрольдә тоту һәм халыкны саклау чөптәрен – Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының гамәлдәге махсулаштырылган учреждениеләрен, бүлекчәләрен һәм хезмәтләрен һәм Татарстан Республикасы территориясендә радиацион, химик, биологик хәлләренә

күзөтү һәм контрольдә тоту функцияләрен гамәлгә ашыручы оешмаларны булдыру һәм эзерлеген тээмин итү;

- радиоактив зарарлануга (пычрануга) дучар булган территорияләрдә радиациядән саклау режимнары кертү;

- радиацион, химик, биологик хәлне, шул исәптән азык-төлек һәм әйләнә-тирә мохит объектларының радиоактив, химик һәм биологик матдәләр белән зарарлану (пычрану) дәрәжәсен мониторинглау методларын һәм техник чараларын камилләштерү;

10) халыкны санитар эшкәртү, биналарны һәм корылмаларны зарарсызландыру, техниканы һәм территорияләрне махсус эшкәртү буенча (санитария-эпидемиология хезмәтенә йөкләнгән):

- дезактивация, дегазация һәм дезинфекция матдәләре һәм эремәләре запасларын алдан ук булдыру;

- халыкны санитар эшкәртү һәм техниканы, биналарны һәм территорияләрне зарарсызландыру өчен гражданнар оборонасы көчләрен булдыру, шулай ук аларны жиһазландыру һәм гражданнар оборонасы өлкәсендә эзерләү;

- техниканы, биналарны һәм территорияләрне зарарсызландыру, халыкны санитар эшкәртү буенча чаралар үткәргүне оештыру;

11) хәрби конфликтларда яки әлеге конфликтлар нәтижәсендә, шулай ук табигий һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр нәтижәсендә зыян күргән шәһәрдә тәртип булдыру һәм саклау буенча (Башкарма комитет карамагындагы жәмәгать тәртибен саклауны тээмин итү идарәсенә йөкләнгән):

- жәмәгать тәртибен саклау көчләрен булдыру, аларны матди-техник чаралар белән жиһазландыру һәм гражданнар оборонасы өлкәсендә эзерләү;

- жәмәгать тәртибен булдыру һәм саклау, шәһәрләрдә һәм башка торак пунктларда халыкны эвакуацияләү һәм гражданнар оборонасы көчләренең хәрәкәт итү маршрутларында юл хәрәкәте иминлеген тээмин итү;

- Россия Федерациясе милли гвардия гаскәрләре тарафыннан мәжбүри сакланьрга тиешле объектларны саклауны көчәйтү, караучысыз калган мөлкәтне саклау буенча чаралар күрү;

12) сугыш вакытында кирәкле коммунал хезмәтләренең эшчәнлеген тиз арада торгызу мәсьәләләре буенча (коммунал-техник хезмәткә йөкләнгән):

- коммунал хезмәтләренең сугыш вакыты шартларында эшләргә эзерлеген тээмин итү һәм аларның эш итүләрен планлаштыру;

- зыян килгән газ, энергия, су белән тээмин итү системаларын ремонтлау өчен жиһазлар һәм запас частьләр запасларын булдыру;

- суны чистарту, төчеләндерү һәм транспортлау өчен мобиль чаралар резервын булдыру һәм эзерләү;

- су үткәргү станцияләрендә реагентлар, реактивлар, консервантлар һәм дезинфекция чараларының кирәкле запасларын булдыру;

- резервуарлар һәм сыешлыклар, жыела-сүтелә торган үткәргеч торбалар, мобиль резерв һәм автоном энергия чыганакалары, башка кирәкле жиһазлар һәм техник чаралар запасларын булдыру;

13) сугыш вакытында мәетләрне тиз арада күмү буенча (коммунал-техник хезмәткә йөкләнгән):

- алдан ук, күмәргә мөмкин булган урыннарны билгеләү;

- мәетләрне тиз арада күмү чараларын тээмин итү өчен, шул исәптән махсуслаштырылган ритуаль оешмалар базасында гражданнар оборонасы көчләрен һәм чараларын булдыру, эзерләү һәм эзерлектә тоту;

- законнарда билгеләнгән кагыйдәләрне үтәп, мәетләрне тану, исәпкә алу һәм жирләү буенча чаралар оештыру һәм үткәргү;

- санитар-эпидемиологик күзәтчеләкне оештыру;

14) хәрби конфликтларда яки әлеге конфликтлар нәтижәсендә, шулай ук табиғый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдә халыкның исән калуы өчен кирәкле оешмалар эшчәнлегенә тотрыклылыгын тәмин итү буенча (сәүдә һәм туклану буенча коткару хезмәтенә йөкләнгән):

- икътисад объектлары эшчәнлегенә тотрыклылыгын арттыру мәсьәләләре буенча комиссия төзү һәм тыныч вакытта һәм сугыш вакытында эшен оештыру;

- төзелеш нормалары һәм гражданнар оборонасының инженерлык-техник чараларын гамәлгә ашыру кагыйдәләре таләпләренә туры китереп, икътисад һәм инфраструктура объектларын, шулай ук житештерү чараларын рациональ урнаштыру;

- газ, энергия һәм су белән тәмин итү системалары һәм чыганақлары эшчәнлегенә ышанычлылыгын арттыруга юнәлдерелгән чараларны эшләү һәм үткөрү;

- гражданнар оборонасының инженерлык-техник чараларын эшләү һәм тыныч вакытта һәм сугыш вакытында тормышка ашыру;

- сугыш вакытында эшнә дөвам итүче икътисад объектларында авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләрне планлаштыру, әзерләү һәм үткөрү;

- житештерү процессын саклау һәм (яки) торгызу өчен кирәкле матди-техник, азык-төлек, медицина һәм башка чаралар запасларын алдан ук булдыру;

- документларның иминият фондын булдыру;

- аларга заманча зарарландыру чаралары тәсир иткәндә, житештерү фондларын саклау нәтижәләгән арттыру;

15) гражданнар оборонасы көчләренә һәм чараларының даими әзерлеген тәмин итү мәсьәләләре буенча (Башкарма комитетка йөкләнгән):

- гражданнар оборонасы көчләрен булдыру һәм заманча техник чаралар белән тәмин итү;

- гражданнар оборонасы көчләрен әзерләү, гражданнар оборонасы буенча өйрәнүләр һәм тренировкалар үткөрү;

- гражданнар оборонасы көчләренә гамәлләрен планлаштыру;

- авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләрне үткөрү өчен югары нәтижәле технологияләр эшләү;

- үзара хезмәттәшлек тәртибен билгеләү һәм гражданнар оборонасы көчләрен һәм чараларын жәлеп итү, шулай ук аларның эш итүләрен һәрьяклап тәмин итү.

16. Яр Чаллы шәһәрндә гражданнар оборонасы буенча чараларны финанслау Яр Чаллы шәһәре бюджетында каралган акчалар хисабына гамәлгә ашырыла.

Башкарма комитет Аппараты
Житәкчесе урынбасары,
эш кәгазьләрен алып бару идарәсе башлыгы

Н.И. Галиева